

2095

*Handwritten notes*

Canberra, 5 October 1955.

No. 2829 - 56 GS / 870.

Onderwerp: Gesprek met Mr. Menzies over politieke kwesties betreffende Nederl. Nieuw Guinea.

GEHEIM.

*Handwritten notes*

128563 139082-533799

Bijna onmiddellijk nadat Mr. Menzies in het Huis van Afgevaardigden op een vraag van een Labour-lid:

"What attitude will the Australian Representatives at the United Nations Assemblée adopt when the question of West New Guinea will be debated. Is it a fact that the Government has urged that a Trusteeship be established for West New Guinea and that the Australian Government administer the territory?"

Answer: "The position in relation to this territory has been stated time after time. It is unchanged. We will proceed to act as before"

had geantwoord, had ik gisteren een onderhoud met hem. Het was naar aanleiding van een afspraak, reeds een drietal weken geleden gemaakt, doch uitgesteld wegens de vele besprekingen welke de Minister-President met vertegenwoordigers van werkliedenverbonden, van bankwezen en van handelsorganisaties had moeten houden vóór zijn verklaring in het Huis betreffende de "crisis"-toestand en de door de Regering te nemen maatregelen, welke de hem beschikbare tijd volledig in beslag hadden genomen. Daarbij kwam dat Mr. Menzies de laatste tijd in de "lappenmand" was. Een flu-aanval had hem danig toegenakeld.

Ons gesprek ging aanvankelijk over de internationale politieke toestand, het gebeurde in New York met betrekking tot Frankrijk en de Nieuw Guinea-kwestie. Toevallig kon ik de Prime Minister mededelen, dat de Assemblée deze kwestie, naar zojuist bekend was geworden, met 31 stemmen voor, 18 tegen en 10 onthoudingen op de agenda had geplaatst.

De Heer Menzies ontboezemde zijn gemoed met de woorden: "The United Nations has become an instrument of disunion. It is dealing with matters outside its jurisdiction". Ik gaf als mijn opinie dat Canada en de Verenigde Staten, die als twee der "neutralen" worden genoemd, gevaarlijk spel speelden. De Minister-President noemde de Amerikaanse politiek ten aanzien van Nieuw Guinea "appeasement" en de door hem nog nooit gehoorde, door mij gebezigde uitdrukking: "soft doctors make stinking wounds", de beste definitie van "appeasement".

- 2 -  
(Hij)

Aan  
Zijne Excellentie  
de Here Minister van Buitenlandse Zaken  
te  
's-GRAVENHAGE.  
c.c. Z.E. de Here Gouverneur van Nieuw  
Guinea te Hollandia.

OPGEBOGEN IN  
DOSSIER G 10416

Hij stak niet onder stoelen of banken het met het standpunt van de Verenigde Staten in deze aangelegenheid niet eens te zijn: "They agree with you privately but will not tell the Indonesians".

Mr. Menzies vroeg of de toenaderingspogingen van de huidige Indonesische Regering konden worden vertrouwd. Ik heb gemeend te moeten antwoorden dat er tekenen waren, welke er op wijzen dat de Prime Minister, de Foreign Minister en de permanente vertegenwoordigers van Indonesië bij de Verenigde Naties inderdaad bona fide zijn, ofschoon inscriptie en daarna uitstel van de behandeling in de Assemblee tot later in het jaar als een stok achter de deur, ja, zelfs als een "trap" kon worden gebruikt en zonder twijfel de besprekingen moesten beïnvloeden, hetgeen de Prime Minister onmiddellijk beaamde, zodat verder betoog onnodig was.

Wijders heb ik herhaald hetgeen ik reeds aan Tange mededeelde nopens de inleidende voorzieningen (van Krieken, Jungschlãger etc.) welke getroffen dienden te worden vooraleer tot de eigenlijke besprekingen kon worden overgegaan.

Vervolgens kwam ons gesprek op de Indonesische verkiezingen, welke volgens de zojuist ontvangen onvolledige cijfers onrustbarende resultaten voorspelden. Ik liet Mr. Menzies blijken een en ander verwacht te hebben, omdat de corrupte Regering van Ali Sastroamidjojo veel te lang aan het bewind was gebleven en zij en de Communisten, met de hulp van "Bung Karno" meer dan twee jaren gelegenheid hadden gehad propaganda te maken en hun verkiezingsorganisaties te perfectionneren; zij die deze Regering hadden gesteund in de Verenigde Naties, in Bandung en elders, waaronder zich helaas ook de Verenigde Staten bevond, waren mede verantwoordelijk voor deze gang van zaken; het was echter mogelijk, zelfs waarschijnlijk, dat de later binnenstromende resultaten van de buitengewesten enigszins gunstiger cijfers zouden tonen.

Ik bracht ter sprake de preek van de Anglicaanse bisschop van Nieuw Guinea, waarover langs andere weg werd gerapporteerd. Mr. Menzies zuchtte: "I wished those people would pray more and talk less politics". Hij beaamde dat dergelijke taal in het publiek gesproken, het sluimerend godsdienstig fanatisme in het Oosten gemakkelijk kon doen oplaaien.

Er is ten slotte nog gesproken over de samenwerking in Nieuw Guinea en de afgezegde bezoeken van Casey en Cleland aan Hollandia en de Nederlandse Marineschepen aan Australisch Nieuw Guinea. Toen Mr. Casey's bezoek aan Hollandia ter sprake kwam, gaf de Ministerpresident te kennen dat hij daarvan niets wist.

Mr. Menzies was kennelijk ontstemd en ik kreeg de indruk dat hij zocht naar een middel om deze zaak recht te zetten. Hij vroeg nl. of men rechtstreeks van Djakarta

naar Biak kon vliegen en hoe de route naar Hollandia vanuit Australië lag, op welke vragen ik hem volledig antwoordde. Het is mijns inziens zelfs niet onwaarschijnlijk dat hij overwoog zelf naar Hollandia te gaan als hij volgend jaar op invitatie van de Indonesische Regering naar Djakarta gaat (vide berichtgeving langs andere weg). Ik heb daarom gesuggereerd de bezoeken voorlopig niet te doen plaats hebben doch te wachten tot de Heer Van Baal begin volgend jaar te Hollandia zal zijn teruggekeerd.

Uit dit onderhoud en eveneens uit onze gesprekken op het Department of External Affairs meen ik te moeten opmaken dat men hier met deze bezoekenkwestie in zijn maag zit. Ik schreef reeds eerder dat Menzies gezwicht moet zijn voor de adviezen en argumenten van Casey. Nu is gebleken dat de Heer Menzies niet alles wist. Op mijn vraag wanneer Casey te Canberra zou terugkeren antwoordde hij kennelijk ontstemd: "I don't know what those foreign Ministers are doing; anyhow Casey is far too seldom in Canberra."

De Ambassadeur,

A.M.L.Winkelman.